

Uğurlu Köristanı kaya mezarları

UĞURLU KÖRİSTANI'NI GEZMENDEN ÖNCE BİLMENİZ GEREKEN

5 DETAY

1 Halimiye Köyü'nden çıkarak kuzeybatıya doğru tırmanınca tam tepede yol üzerinde sağda, çoğu yalın cepheli olan Uğurlu Köristanı kaya mezarları sıralanıyor. Bölgede çok rastlanan yalın cepheli mezarlar, cephelerinde ayrıntılı işçiliğin olmadığı ve giriş açıklığının doğrudan kaya yüzeyine yapıldığı, yani doğrudan mezar odasına girilen mezarlar olduğunu gösteriyor. Buradaki mezarlarda da sürgü yerleri ve kapı mili yuvaları gözlenebiliyor.

Uğurlu Köristanı'nda
tören alanının
altındaki kaya evleri
ya da depoları

2

Aynı yolun hemen solunda ise büyük bir kayalık alanın kaya mezarlarını, kaya evlerini, cenaze törenlerinin yapıldığı sunu çukurlarını ve tören alanlarını barındırdığını görebilirsiniz.

3

Osman Doğanay; kayalığın üzerinde cenaze törenlerinin yapıldığı düzgün oyulmuş çukurların bu törenlerde sunu çukurları olarak kullanıldığını, yani cenazeye gelenlerin hediyelerini bıraktıkları yerler olarak kullanıldığı belirtmiş.

4

Ayrıca tepede bir kaç yüz metre yürüdükten sonra iki kenarı rampa şeklinde düzgünce kesilmiş bir kayadan köprü görülüyor. Bu köprü de zamanında törenler için kullanılmış.

5

Uğurlu Köristanı'nda bazı mezarlarda hem ölünün konduğu ana oda hem de bir ön oda mevcut. Ön odanın varlığı, kutsal olan yani ölünün gömülü olduğu odaya girmeden evvel ölünün önemini gösteren bir hazırlık odası olabileceğini düşündürüyor. Sadece tapınak cepheli olanlarda görülmesi mezarın bir tapınak şeklinde önemsendiğini gösteriyor.

Uğurlu Köristanı'nda
kenarları düzgünce kesilmiş
kayadan tören köprüsü

Bu broşürün içeriği, "Yeniden Başlamak için Ermenek 1001" adlı kitaptan derlenmiştir.

www.ermenek.bel.tr

Ermenek 1001

ermenekbelediye

ermenekbelediye

GÖKTEPE, İKİZİN VE UĞURLU KÖRİSTANLARI

YENİDEN BAŞLAMAK İÇİN
ERMENEK
1001

GÖKTEPE, İKİZİN VE UĞURLU KÖRİSTANLARI

Göktepe Fariske Köristanı'ndan Medusa başı ve aslan süslü kaya mezarı

GÖKTEPE KÖRİSTANI / FARİSKE (PHARAX) KÖRİSTANI'NI GEZMEDEN ÖNCE BİLMENİZ GEREKEN

5 DETAY

1 Sarıveliler ilçesi, Göktepe Köristanı'ndaki (diğer adıyla Fariske (Pharax) Köristanı) kaya mezarları tam anlamıyla tapınak cepheli bir kaya mezarını tamamlayan en önemli öge olan üçgen alınlığa sahip. Ayrıca buradaki kaya mezarlarında bölgenin diğer yerlerinde pek görünmeyen Medusa başları mezarların cephelerini süslüyor. Alınlığın dışında alınlığın eğimine uygun olarak her iki tarafta yine bölgenin vazgeçilmez figürü aslanı görüyoruz. Bir başka mezarda Medusa'nın altında üçgen alınlığın tabanına basan süvari figürleri duruyor.

2 Mezarlardan birinde erkek ve kadın figürü görünüyor. Kadın figürünün erkek figürünün sağında olması bir Anadolu geleneği. Bu mezarlarda aslan figürünün yanında Medusa başının olması ise mezarların koruma kaygısının daha güçlü olduğunu gösteriyor.

3 Kaynaklar, mezarlardan birinde ölünün koyulacağı herhangi bir yerin olmamasını mezarın sağ üst köşesine oyulmuş oyuğun urne yeri, yani ölünün küllerinin bir toprak kaba konulduktan sonra yerleştirildiği yer olmasına bağlıyor. Urne yerleri, ölü yakma geleneğinden dolayı zenginliğe işaret ettiğinden, böyle mezarların da zenginelere yaraşır görkemli cepheleri bulunuyor.

4 Özellikle nekropol yakınlarında, tören alanı olarak düzenlenmiş yerler bulunuyor. Göktepe Köristanı'ndaki bir mezarın önündeki su kaynağına yakın kayalığın bu amaç için kullanıldığı düşünüyor.

5 Ölüler gömülürken içerdeki nişlere / oyuklara sunular yapıldığı biliniyor ve bu yüzden gömme esnasında kutsal bir törenin yapıldığı düşünülüyor. Bu sunular çoğu kez ölünün sosyal statüsüyle ilgili veriler sağlayan hediyeler, metal silahlar, çanak çömlek, kolye, bilezik gibi takılar ve sikkeler olabilir.

Göktepe / Fariske Köristanı'nın merdivenleri.

İkizin

İKİZİN'İ GEZMEDEN ÖNCE BİLMENİZ GEREKEN

5 DETAY

- 1 İkizin, bölgedeki en ilginç kaya mezarlarından biri olarak bugün Güneyyurt'ta bulunuyor.
- 2 İkizin, iki tane yan yana oyulmuş kaya mezarlarından oluşuyor. Ancak birisinin yapımı, mezar olarak tamamlanmadan yarıda bırakılmış. Yanındaki tamamen bitmiş mezar nedeniyle de bu oyuğun mezar dışının başka işlevler için açıldığı düşünülüyor.
- 3 Roma dönemi hediyesi olan İkizin, üzerindeki kabartma figürlerle oldukça ilgi çekici. Cephesindeki aslan ve yılan kabartmasıyla ünlü mezara, dikkettten bir açıklıktan giriliyor. Girişindeki kapı mili yuvası ve sürgü yeri çıplak gözle görülebilir durumda. İçeride kayanın içine yapılmış bir oygu tekne mezar bulunuyor. Büyük olasılıkla aslan formundaki kapağı kayıp ancak tekne mezarın bir kısmı ise hâlâ yerinde.
- 4 Bölgede hemen her yerde görülen aslan, bu kez mezarın cephesindeki yılan ve ne olduğu bilinmeyen bir başka hayvan figürü kabartmasıyla karşımıza çıkıyor.
- 5 Aslan ve yılanın birlikte olduğu ikinci bir örnek yalnızca Çukurbağ'daki bir mezar kapağında görülüyor; ancak İkizin hem kayanın yapısı hem de figürlerle birlikte, adeta bir aslan ve yılanın dans pisti hâline gelmiş. Üstelik bu dans, bölgenin diğer tüm mezarlarında olduğu gibi, içinde yatana korumak üzere gerçekleştiriliyor.